

Kazuistika - třídní kolektiv ZŠ 6.třída

Jedná se o problémovou třídu (16 chlapců, 1 dívka), kde jsou potíže s dodržováním jakýchkoliv pravidel chování. Neustále se baví ve vyučování, bijí se, nerespektují učitele, honí se po škole. Z pohledu učitelů nezvladatelní a z toho důvodu již několik let nebyli na školním výletě. Jsou hodnoceni jako nejhorší třída na škole. V současnosti jsou v 6. třídě.

S touto třídou jsem pracovala v průběhu dvou let.

První setkání s třídním kolektivem 3.1.2005 (5 třída)

Z konzultace s pedagogem:

Program byl objednaný metodikem prevence. S třídním kolektivem přišel pan učitel (bývalý ředitel školy, který v této pozici není teprve několik dnů - od ledna 2005). Tuto třídu učí pouze krátkou dobu a od pololetí bude pravděpodobně jejich třídním učitelem. Důvodem setkání bylo napadení žáka 8. třídy jedním z žáků této třídy (útočníkem byl chlapec jiné národnosti – Vietnamec, má 15 let a v 5 ročníku je z důvodu jazykové bariéry). Žáka vyššího ročníku napadl údajně proto, že byl vyprovokovaný jeho chováním k němu. Reakce na provokaci byla nepřiměřená a vytáhl na svoji obranu kapesní nožík. Toto se událo na chodbě školy v době přestávky v přítomnosti dozorujícího pedagoga.

Program setkání:

- seznámení s činností střediska
- vizitky
- jaká jsme třída – diskuse
- jaká chceme být třída – diskuse
- zhodnocení, závěr

Z programu:

- velmi obtížně zvladatelný kolektiv, nerespektují pravidla chování
- nechtějí o ničem mluvit, mají obavu, že cokoliv řeknou, obrátí se proti nim, v tomto názoru je velmi výrazně ovlivňuje Radek
- vyslovují a vzájemně se utvrzují v názoru, že pokud budou respektovat a poslouchat učitele, budou z nich ještě větší „debilové“ než teď

- hovoří i o tom, že se jim již podařilo některé učitelky vyprovokovat, nelíbí se jim, že je některé učitelky fackují
- obtížně přijímají, že chování učitelů k nim je reakcí na jejich chování a opačně
- závěru programu jsou někteří žáci ochotni dohodnout se na změně v chování, někteří chlapci však výrazně dávají najevo jakoukoliv neochotu ke spolupráci i ke změně chování ve třídě
- vietnamský chlapec je v klidu, snaží se spolupracovat. K řešení jeho problému jsem mu nabídla individuální konzultaci

Doporučeno:

- jasně stanovit pravidla chování, důsledně dodržovat a pozitivním hodnocením motivovat k požadované změně
- doporučila jsem další setkání v přítomnosti třídního učitele
- nabídla jsem individuální konzultace vietnamskému chlapci

Škola doporučeného intervenčního setkání v tomto školním roce již nevyužila.

Druhý intervenční program 8.11.2005 (6.třída)

Program byl objednaný současným ředitelem školy z důvodu problémového chování žáků mezi sebou i vzhledem k vyučujícím. Třídním učitelem je bývalý ředitel školy.

Z konzultace s pedagogem

Třídou do SVP přivedla p. učitelka, která nám jenom v krátkosti potvrdila důvody programu pro třídu. Programu se nezúčastnila a sdělila, že pro žáky si přijde jiný vyučující.

Program setkání:

- vizitky
- diskuse
- čtverečky
- diskuse
- zhodnocení, závěr

Z programu:

- žáci dokázali zhodnotit, co se ve třídě děje, v čem jsou potíže a co se jim nedaří, co je pro ně obtížné dodržet v chování (nebavit se, nehonit se, nebít se)
- ví, kteří z nich problémové akce rozjíždí a také ví, že se ke všemu co se ve třídě „rozjede“ přidávají
- dva z chlapců jsou v chování bez potíží, když jim však třída dá tuto zpětnou vazbu, brání se tím, že upozorňují a všem připomínají kdy „zlobili“
- velmi výrazný je Radek, který nemá náhled na své chování, je velmi manipulativní a dokáže kritizovat chování vůči němu od jiných lidí
- stěžují si na chování učitelů k nim, na jejich neadekvátní kritiku (držte huby....)
- jako nejlepší však hodnotí učitelku z prvního stupně, která problémy řešila tím, že je vyvedla za dveře a zfackovala je
- chováním v programu na sebe ještě upozorňuje Petr a Lad'a (neustále se baví, na upozornění nereagují ani malou chvilkou pozornosti)
- nedokážou domyslet do důsledku své chování, pokud nedojde ke změně – další postihy, řešení s rodiči....
- velká většina si přiznává, že se chovají nevhodně, že by se mělo jejich chování ve škole změnit a ví, jaké výhody by jim změna přinesla.

Doporučení, závěr:

- srozumitelně stanovit pravidla chování a důsledně dodržovat
- pozitivním hodnocením motivovat k žádoucí změně
- svolat mimořádnou rodičovskou schůzku – společnou pro rodiče i děti
- doporučuji další setkání

Zpráva z rodičovské schůzky 6.třídy 7.12.2005

Iniciátor schůzky: pracovnice střediska výchovné péče

Účastníci schůzky: rodiče, děti - žáci, třídní učitel, ředitel školy, pracovnice střediska výchovné péče

Z rodičovské schůzky:

Účast: 6 rodičů, 9 dětí, třídní učitel, ředitel, pracovnice střediska výchovné péče

Program: vytvoření pravidel třídy

Systém kontroly: Žákům budou každý týden přidělovány pozitivní body, když budou úspěšné (za určitý počet bodů budou ve škole odměněni, získání daného počtu bodů je také podmínkou k účasti na školním výletě, pokud se jim body nepodaří získat, mohou se výletu zúčastnit pouze v doprovodu rodičů).

Průběh schůzky:

Pravidla vytvářeli rodiče společně s dětmi - děti si vybrali rodiče jiného spolužáka se kterým si povídali o situaci ve škole, o důvodech dnešního setkání a následně se dohodli na pravidlech, které by měli děti ve škole dodržovat (vytvořili 3 pravidla – nevyrušovat, nehonit se, nebít se)

Reakce na rodičovské schůzce:

Rodiče: zpočátku překvapení, nevěří, že se něco změní, nedůvěřují, v závěru naklonění ke spolupráci, mluvili o tom, že pozitivní hodnocení ještě nikdy nezažili, že je to něco, co zde chybělo

ředitel: v závěru spokojený s výsledkem a při individuálním rozhovoru se vyjádřil, že si to takto představoval

třídní učitel: držel se v pozadí, sděloval rodičům své obavy z reakcí a chování dětí na výletu, kladl důraz na zodpovědnost, kterou má za děti a pokud se na ně nemůže spolehnout, netroufá si s nimi na výlet.

Závěr schůzky:

- vytvořené pravidla třídy (3 pravidla – nevyrušovat, nehonit se, nebít se)
- dohodnutá další schůzka v přítomnosti pracovníka střediska výchovné péče na den 4. ledna 2006 (souhlasili všichni zúčastnění)

Setkání s ředitelem školy 20.12.2005

Došlo k výraznému zlepšení v chování této třídy. I učitelé, kteří měli s touto třídou největší problémy, hodnotí současnou situaci jako výrazně lepší.

Zpráva ze 4. 1. 2006 – z rozhovoru s ředitelem školy

Dnešní rodičovská schůzka má být pouze informativní – o prospěchu (rodiče se mohou informovat o prospěchu u jednotlivých vyučujících).

Důvodem neuskutečnění společné schůzky podle dohodnutého plánu bylo, že třídní učitel údajně zapomněl informovat rodiče o jednotném čase setkání.

Doporučeno:

Třídní učitel bude informovat jednotlivě rodiče o pozitivní změně v chování dětí. S dětmi proběhne setkání v rámci dnešní vyučovací hodiny rodinné výchovy.

Průběh vyučovací hodiny 4.1. 2006 v řízený pracovníkem SVP

Přítomen: přítomní žáci, ředitel školy, pracovník střediska výchovné péče

Program:

- pochvalou povzbudit a podpořit pozitivní změnu, která nastala
- nabídka na organizátory soutěže „SKOKAN ROKU“ (v chování tříd)
- zamyslet se nad svými dobrými vlastnostmi, které je výhodné ukázat ve škole (najít 5 svých dobrých vlastností, vybrat jednu, kterou i vysvětlit a přiblížit jak ji poznáme)

Z programu:

- upovídání, hodně diskutují, vzájemně si dávají jenom velmi málo prostoru pro komunikaci
- velmi obtížně nachází své dobré vlastnosti, jeden z chlapců se vyjádřil „My dobré vlastnosti máme, ale neukazujeme je“
- píší také nedělám....., nedělám.....nedělám..... a těžko hledají pozitiva
- někteří si papír se svými dobrými vlastnostmi chtějí zničit, v závěru je neochotně dávají na nástěnku, na viditelné místo

Doporučeno:

- vrátit se zpět k dobrým vlastnostem jednotlivců a využít to k další pozitivní motivaci třídy
- vyhlásit soutěž školy „skokan roku“, zapojit do spolupráce žáky i pedagogický sbor
- dohodnuto další setkání s třídním kolektivem na 1.2.2006 v 11.50 – v hodině rodinné výchovy
- Společnou rodičovskou schůzku svolat v průběhu třetího čtvrtletí.

Poznámka: na rodičovské schůzce využít vytvořených dobrých vlastností.

- pokud je žáci do dne rodičovské schůzky zničí a nebudou s nimi dále pracovat – popovídat si s rodiči o možných důvodech zničení a neochoty ukázat své dobré vlastnosti, které mají, jak si tyto reakce a chování rodiče vysvětlují. Společně se zamyslet, jak žáky motivovat k dalšímu žádoucímu chování

- pokud budou nadále s vlastnostmi pracovat – na rodičovské schůzce povzbudit a dále podpořit dobré chování, požádat rodiče o doplnění dobrých vlastností (např. do 10)
- seznámit rodiče se soutěží, kterou organizují (nebo mohli organizovat a dopředu se vzdali), kde mají možnost získat ocenění

Intervenční program 1.2.2006 v hodině rodinné výchovy

Z konzultace s vyučujícím:

Třídní učitel nebyl ve škole přítomen, o situaci nás jenom okrajově informovala vyučující občanské výchovy. Hodnotila, že u některých žáků je zlepšení viditelné, na některé žáky nemá pozitivní hodnocení žádný vliv.

Program setkání

- diskuze k současnému stavu
- zhodnocení, závěr

Z programu:

- současný stav hodnotí žáci jako zlepšený
- začíná být viditelnější, kdo se ve třídě snaží o žádoucí změnu – je to většina žáků
- vyjadřují se o tom, že učitelé jim nedávají pozitivní body, když zapomínají např. pomůcky i když se vhodně chovají – do bodování zahrnují výuku, nejenom chování
- žádají, aby další společná rodičovská schůzka byla v době vyučování, jako důvod uvádí, že v odpoledních hodinách mají různé zájmové aktivity
- nemají náhled na to, že tato setkání jsou z důvodu jejich chování a že to mohou ovlivnit oni sami dodržováním dohodnutých pravidel a školního řádu
- v závěru jsou podpořeni ve změnách, které začali uskutečňovat a jsou i pro okolí viditelné

Doporučeno:

- s učiteli si vyjasnit a ujednotit bodovací systém – za co udělovat body
- podporovat žádoucí změnu pochvalou, povzbuzením, oceněním
- důsledně trvat na dodržování stanovených pravidel chování
- doporučeno další setkání

V průběhu března začal ve škole pracovat školní psycholog. Škola již SVP nekontaktovala. Na podnět SVP se ale uskutečnila schůzka s ředitelem školy v přítomnosti školního psychologa. Důvodem bylo navázání spolupráce se školním psychologem. Na schůzce ředitel školy jednoznačně vymezení, že všechny další postupy a řešení jsou již v kompetenci školního psychologa. Školní psycholožka dostala nabídku možnosti informovat se na dosavadní průběh práce se třídou, kterou nevyužila. Tato školní psycholožka pracovala ve škole pouze dva měsíce.

V následujícím školním roce nastoupila do školy nová školní psycholožka, kterou jsem kontaktovala ke konci školního roku 2006 -2007. Věděla, že jsme s třídou pracovali v minulém školním roce. Ani ona nikdy sama nekontaktovala SVP v tomto nebo jiném případě a nežádala žádné informace o průběhu práce se třídou. S popisovanou třídou nyní pracuje a hodnotí ji jako obtížně zvladatelnou s výraznými problémy v chování.